

„O tom já nic nevím. Vy ano?“

Učitel si moje mlčení vysvětlil po svém a začal mě chlácholit: „Nechtěl jsem vás poděsit, mistře. Konečně, přenechme ten případ policii. A Lubomíru Krásovi, pochopitelně. Našemu investivnímu žurnalistovi.“

„Zdravíčko,“ ozvalo se od vchodu. Do kaple se začali trousit spánkem ještě opuchlí dělníci.

„Víte,“ přitočil se ke mně Brázda a ztišil hlas tak, že vlastně šeptal, „chtěl jsem vás požádat o laskavost. Mohli bychom se ještě dneska setkat?“

2

Když se Marek toho dne vracel do vily Novotných, byla už skoro tma. Brázda (tedy *Honza*, jak ho teď měl oslovovat) ho zdržel víc, než předpokládal. Uvěznil Marka na kamenné lavičce nad městem a jistě čtvrt hodiny nepřetržitě mluvil. Potom loudil z Marka názory, rady, *chlapská* doporučení. Tak jako spousta věcí ve Vrchlábech, připadal zprvu Markovi Honzův příběh jalový, směšný a tuctový. Postupně si ale uvědomoval, že se ho týká; že ten pajdavý taneček, který tu maloměstské figurky klopotně roztáčejí, je i jeho tancem a že v něm na něj čeká nejedno sólo.

Marek otevřel co nejpomaleji branku, aby nevrzla, a přikradl se k domovním dveřím. Ucho na dřevě, chvíli poslouchal, je-li hala prázdná. Když nic neslyšel, vzal opatrně za kliku a vplul dovnitř. Pak se tiše zul, a když už stoupal bezpečně po schodišti...

„Tak tady ho máme!“

Marek se instinktivně přikrčil a nehýbal se. Křišťálový lustr nad jeho hlavou se rozzářil jako záblesk atomového výbuchu.

„Živýho umělce! Umyjte si ruce, dáte si s námi večeři.“

Marek zapochyboval, jestli těch několik slov vůbec slyšel a zdali byly určeny jemu. Dveře do kuchyně se totiž ihned zavře-

ly a on zůstal na sedmém schodu jako zkamenělý. Lustr nad ním ale zářil dál a Marek slyšel, jak z kuchyně prosakuje tentýž hlas. Žoviální, hřmotný bas pána města. Podíval se na svoje ruce. Byly docela čisté.

„Dobrý večer,“ pozdravil vlastně ještě dřív, než vešel.

Průhledem z kuchyně uviděl, jak v jídelně sedí za stolem pan Novotný a Daniela. Paní Novotná jim právě z velké porcelánové mísy nalávala polévku.

„To si to někdo umí načasovat,“ uslyšel Marek znovu Novotného. „Tak pojdte, polívka už vám stydne.“

Když ho míjel, podal Novotný vsedě Markovi ruku: „Rád vás vidím, chlapče. Tak se do toho pusťte.“

„Večeříme takhle spolu každý čtvrtek,“ mluvil dál k Markovi mezi jednotlivými sousty. „Je to rituál, na kterém bezvýhradně trvám. Celý týden každý někde lítáme, tak alespoň tohle... Můžete se k nám přidat. Vlastně musíte, když teď bydlíte v tomhle domě.“

„Rád,“ řekl Marek a soustředil se na pülení játrových kne-dlíčků. Připadal si jako idiot. A to jen proto, že poslechl. Že si přisedl k *jeho* stolu a teď poslušně loví sousta z talíře. Slušnost se opětjevila jako slabost.

„To, co nám Honza, tedy pan profesor, vyprávěl o kapli, bylo zajímavý,“ obrátil se Marek záměrně k Daniele.

„Brázda je starej žvanil,“ rozhodl Novotný. „Toho neberte vážně. Pozér, kterej si hraje na intelektuála... Poslyšte, kdy si tak myslíte, že budete s tou freskou hotov?“

Marek se dlouze nadechl. Nemýlil se tedy: *Je to idiot, je to uzurpátor.* Další taková rodina. Jako by seděl u stolu s vlastním otcem. „Tak za tři měsíce,“ řekl nakonec.

„No to né,“ zarazil se Novotný a položil lžici s nabraným soustem zpátky do talíře. „Já to potřebuju nejpozději do konce práz-

nin. *Nejpozději!* Třetího září budeme kapli slavnostně otvírat. Vysvětit ji přijede sám trutnovskej děkan. To už mám zařízený. Musíte sebou trochu hodit, chlapče.“

„Tuhle práci nemůžu uspěchat, i kdybych chtěl. Na počasí záleží, jak budou schnout barvy.“

„Však poručíme větru, dešti!“ zahřímal Novotný a hýkavě se rozesmál. Obě ženy si jen tiše plnily tváře játrovými knedlíčky a mechanicky cinkaly lžicemi o cibulový porcelán. Daniela se občas po Markovi podívala a zašklebila se.

„No ne, hochu, vážně...“

„Jmenuju se Reiter.“

„A křestním?“

„Marek.“

„Takže, Marku, vy budete tak laskav a skončíte s tou freskou do poloviny srpna. Do patnáctýho. I kdybyste měl na ty barvy po nocích dejchat. Mistr mé stavební party pan Hošek vám bude k dispozici.“

„Ještě jsme nemluvili o honoráři,“ odvětil vztekle Marek.

„To máte pravdu. Co takhle čtyřicet tisíc? Berete?“

„To by šlo,“ pokývl Marek a zdálo se mu, že v masce obchodníka se mu najednou daří Novotného tlačit zpátky na jeho stranu hřiště. „Polovinu jako zálohu, polovinu po dokončení práce.“

„Žádná záloha, žádnéj doplatek,“ uslyšel Novotného. „Mamin-ko, vezmi si prosím tě ten talíř.“ Novotný vytáhl z kapsy saka malou kalkulačku. „Takže: Za nocleh se snídání si v tomhle regionu můžu běžně říct čtyři sta korun. Udělám vám královskou cenu – tři stovky za noc a polopenzi. Tím myslím, že kromě snídane, kterou budete dostávat tady, můžete v poledne chodit s partou do naší kantýny. To máme nějakých deset tisíc za měsíc. Máte tedy předplacený tři měsíce bezstarostnýho po- bytu...“

„Tři?“ zíral na Novotného Marek.

„Jistě, příteli, protože z vašich čtyřiceti tisíc by po zdanění zbylo tak třicet. Takže tři. Přesně do,“ Novotný zalistoval v malém kalendáři, „dvacátýho osmýho, ne, moment, dvacátýho devátýho září.“

„Dáte si ke kachně brambory, nebo knedlíky?“ promluvila k Markovi tiše paní Novotná.

„Knedlíky,“ řekl Marek. „Spoustu knedlíků. A taky láhev červenýho vína.“

„Může být,“ zasmál se Otakar Novotný. „Dobry obchod se musí zapít.“

„A co špatný?“ zeptal se Marek.

„Obchod je vždycky dobrý,“ odvětil bohorovně pán domu. „A víte proč? Protože dělá prostor pro *další* obchod. A ten zas pro další. Rozumíte tomu?“

„Možná.“

„Tak například vy,“ zakrojil Novotný do kachního stehna, „vy jste teď se mnou udělal obchod. A myslíte si, že špatný obchod. Kdoví, možná máte pravdu. Jenomže to, že zůstanete v mojí vile a budete pracovat na tý pitomý fresce, vám umožní zůstat ve Vrchlábech. A ty jsem vám nevybral já. To je vaše volba, pane Marku Reitere. Nevím, proč jste se k nám vydal, nevím, proč tu chcete zůstat. A nezajímá mě to. To je váš *obchod*. Věřím, že dobrý obchod, protože jste se do něj pustil sám.“

„Tak jednoduchý to není,“ řekl Marek.

„Jak by to mohlo být jednoduchý?! Vždyť jednoduchý je jen lejno.“

„No tak, Oto!“ ozvala se paní Novotná.

„Protože se stočí buď doleva, nebo doprava,“ zasmál se Novotný a utřel si ubrouskem mastnou bradu. „Já jsem vám, kamaráde, netvrdil, že váš obchod je jednoduchý. Jen jsem vyjádřil předpoklad, že je dobrý. A pak ještě,“ pan Novotný vysál takřka

procedurálně morek z hloubky stehenní kosti, „náš první obchod umožňuje, abychom udělali ten druhý.“

„Druhý?“ Marek si tváří v tvář téhle hoře zarudlého masa připadal jako ozvěna.

„Jistě. Slíbil jste přece Daniele obraz.“

Nejspíš i mouchy lezou v téhle vile po zdi směrem, který jim určil Otakar Novotný, napadlo Marka.

„Řekla jsem o tom tátovi, abys dostal peníze,“ podívala se na něj omluvně Daniela.

Marek měl chuť vyzkoušet, nakolik pevný je tenhle rodinný klan. „Začneme tedy tím aktem,“ obrátil by se žoviálně na pana Novotného. Namísto toho ale řekl: „Kolik slepičích vývarů bych tak mohl ve *vašem domě* dostat za jeden portrét?“

„Ale Marku,“ zaklonil se Novotný a vydul v přátelském úsměvu svoje tři brady. „Nechme už pro dnešek kšeftování. Pojdte, dáme si to víno. Mám tu vynikající cabernet, osmasedmdesátý ročník.“

„Táta ti nejspíš leze krkem, co?“

Marek s Danielou teď stoupali z haly po schodišti nahoru. Zatímco ona předtím pomáhala matce umýt nádobí, Marek byl nucen odškrtnout dvě desítky minut svého života ve prospěch Otakara Novotného a defilé jeho podnikatelských úspěchů. Francouzský cabernet dokázal onu torturu mírnit jen nepatrně.

„Připomíná mi máho otce.“

„Upřímnou soustrast,“ zahihňala se Daniela.

„I když,“ řekl Marek, „možná je docela fajn dostat párkrát po čumě. Cítím se teď dost silnej na to, abych se nerval a měl z kompromisů dokonce potěšení.“

„Hm.“ Danielu Markův vážný tón zaskočil.

„Chci říct, že mě těší můj věk. Vyrostl jsem z nejistoty, která mě hnala do konfrontací za každou cenu, do zavilejch soubojů o každou odlišnost.“

„A teď se zas blíží stařecká nevraživost,“ zasmála se znovu Daniela. „Víš, že máš na spáncích šedivý vlasy?“

„Šedivý vlasy?!“ vyslovil Marek s odporem. „Chtělas' říct pár šedivejch vlasů. Sedm, přesně.“

„Dokud je dokážeš spočítat...“

„Vždycky je budu počítat a dělat skóre těch živejch proti mrtvejm.“

„A co až začneš prohrávat? Spolkneš hlavěň dvaacetyřicítky a...“

„Obarvím si vlasy,“ dořekl rychle Marek.

Rozumějí si, uvědomil si najednou. Je mu s ní lépe než s lektérským vrstevníkem, vrcholným intelektuálem. Není hloupá, spíše naopak; ovšem Marek tušil, že to není pravá příčina jeho spokojenosti. Daniela ho prostě přitahuje. Přitahuje si ho svojí svěžestí, pelem, který z ní teprve zvolna odlétá do černých děr vesmíru. Doposud o ní neuvažoval sexuálně – vždyť tu stále někde okolo pluje obraz plačící Anny, dole u *Červených vrat* teď roznáší víno Mariiiny voňavé paže a dnes navečer se mu zdálo, že vidí hlavní vrchlábskou silnicí projíždět Veroničinu dodávku... Přesto tušil, že kromě sedmi šedivých vlasů ho dostihl další neklamný příznak stárnutí: I když doposud chodil a spal jen se svými vrstevnicemi, často i o pár let staršími, cítil, jak v něm teď pomalu dozrává touha po *nymfičkách*. Směšná touha hnilobného kozla oplzle mečícího na poděšená kůzlátka. Fuj! Marek ale věděl, že to není jen přitažlivost erotická. Tušil, že vplouvá třípytíovým zdymadlem středního věku do období, kdy pouhopouhá *přítomnost* výrazně mladší dámy způsobuje zarudlému kozlovi bezbřehou radost a potěchu. Dokonce tak mohutnou, že se občas spokojí jen s drobnou hrátkou, flirtem, dotekem, arabeskou nedbale načrtnutou na zapařeném okno kozlího světa. Takovou moc budou brzy mít tenhle nehotový obličejík, útlý hrudníček a takřka rachitická předloktí, uvědomil si smutně Marek. Dnes ještě ne. Možná ale už zítra, pozítří.

„Začneme hned?“ vytrhla ho Daniela z úvah.

„S čím?“ zeptal se mlsně.

„No, s tím obrazem.“ Dvojnáčnost jeho otázky ji nepobavila. Spíše se snažila zatvářít pohoršeně. „Potřebuješ přece ty peníze?“

Jen tak do starého kozla, pomyslel si a usmál se. Tak je mu třeba. „Musím si koupit alespoň skicák a uhly. Necháme to na zítřek.“

„Tak zejtra v osm u mě. Dobrou,“ máchlá ručkou jeho směrem.

„Dobrou noc.“

3

Stál jsem znovu před Adamem a Evou. Rozednívalo se. Had potměšile vykukoval zpoza jabloňového kmene. A neměl *nožičky*. Na žádném zobrazení tohoto biblického výjevu jsem neviděl hada s nožičkami. Tady lidská imaginace, tolik pružná v přijímání a přejímání církevních dogmat, selhala. Žádný z malířů ani duchovních otců se nechtěl zesměšnit a zpodobnit či nechat zpodobnit hada tak, jak měl vypadat *před* spácháním toho pofiderního hříchu, před božím trestem, který teprve to zlovolné zvíře odsoudil k životu v prachu. Ačkoliv by takový obraz hada nebyl o nic absurdnější než neposkvrněné početí Panny Marie. Jistě by se našlo mnoho přechočných vykladačů, kteří by s obdivuhodnou přesností stanovili počet a délku předmětných nožiček. Jak jinak vznikala kdysi bible? Nesporná výhoda neposkvrněného početí, napadlo mě, spočívá ovšem v tom, že ho není možno namalovat.

Díval jsem se na fresku vystupující ze tmy a namísto hlav Adama a Evy jsem viděl hlavy učitele Brázdy a – Kateřiny No-

votné. Připomněl se mi Honzův přerývaný monolog, v němž docela ztratil svůj dandyovský nadhled. Najednou přede mnou seděl na kamenné lavičce, letní sáčko přehozené přes ramena, a díval se daleko před sebe, na temné střechy vrchlábských stavení. *Jsi jediný, kdo mi může pomoci*, slyšel jsem ho znovu mluvit. *Já a Kateřina... Už na fakultě jsme spolu... Pak se ale objevil ten hajzl... Je to divný, šířavý... Musím ji mít, budu ji mít...* Když jsem se Honzy náhodou zeptal, jestli ji miluje, potopil hlavu pod ramena a zavzdychal. *Nevím, možná... Na tom teď nesejde... Je příliš pozdě, abych rozpoznal chtíč od lásky a lásku od chtíče... Msta? zopakoval udiveně, když jsem mu hodil to slovo. Možná i ta... Ano, i msta...* Vždyť on tehdy miloval, to ví jistě... *A ten buran, bolševickéj zbohatlík... Koupil si ji, stejně jako tu vilu a celý zavšivený město...*

Učitelův hlas se zlomil v šepot a já si ve zlomku vteřiny uvědomil, že ho znám. Byl to stejný šepot, který jsem zaslechl tehdy při cestě k *Červeným vratům* za křoviskem hlohu.

Po dvou týdnech jsem znovu procházel vrchlábským náměstím. A cítil jsem se, jako bych se vracel *domů*. Důvěrnost všech těch pohledů byla příjemná. Vracel jsem se zvolna z *města své hlavy* do Vrchláb, zatímco Praha se propadla na úroveň snu, o kterém si ani nejsme jisti, zdali se nám skutečně zdál. Stoupal jsem od budovy firmy *Novotný, s. r. o.*, po vlekých kamenných schodech podél vilové čtvrti. Nezabočil jsem ale doleva, k vile Novotných, nýbrž doprava, kde na konci ulice stály dva domy, takzvané bytovky. Snad každé české město má na těle tenhle pyšný vřed masového bydlení. Čtvrtý vchod, druhé patro, opakoval jsem si. Byt číslo šestnáct.

Odemkl jsem a několikrát garsoniérou prošel. Jako pes jsem nespokojeně nasával pach cizí domácnosti, cizích zvyklostí, cizího člověka. „Můžeš všechno,“ říkal mi Honza Brázda, když jsem si po obědě u něj v kabinetě půjčoval klíče, „jen nepoužívej po-

stel.“ Tvrdil jsem, že s ní budu jen mluvit. „Tomu sám nevěříš,“ smál se. „Tak nezapomeň. Na koberci je místa dost.“ Kouřil jsem a díval se z okna do jakéhosi dvora. Výhled. Tenhle byt (a s ním i jeho majitel) mohl být usazený v jakémkoliv městě na světě. A tam kašlat, jíst, močit a snít. Věžní hodiny odbily čtvrtou.

Když zachraptěl zvonek, bylo to zazvonění tak krátké, že jsem na chvíli zapochyboval, zdali jsem ho skutečně slyšel. Jako by se někdo zmýlil. Jako by ani zazvonit nechtěl.

Dívala se na mě přes práh jako přes rozvodněnou řeku. Vážnou tvář měla plnou smutku.

„Změnil ses,“ řekla a stále se nehýbala.

Poděsil jsem se, když jsem si uvědomil, že se teď může obrátit a odejít. Taky jsem začal být nervózní, jestli náš výstup na chodbě někdo nesleduje. Potřeboval jsem ji dostat *dovnitř*. A rychle.

„Miluju tě,“ řekl jsem. Byla to lež, navíc kýčovitá až hanba. Zahrál jsem ale umně na strunu okamžiku, který stvořila ona. Dlouhé pohledy, ticho, sporá slova. Patos. Ona to prožívala, sama dávala okamžiku jeho hutnost. Já jsem podváděl, natřásaje se na tobogánu cizích citů jako už tolikrát.

Co jí ale zbývalo, než vejít a nechat se svléknout?

Díval jsem se na Marii, jak se vrací z koupelny, a stále ještě ztěžka oddechoval. Chtěl jsem jí říct, jak je nádherná, že má nejhezčí stehna, jaká jsem kdy viděl (štíhlá a kyprá současně), a že s ní teď zažívám absolutní štěstí. Nebyl by to žvást, ovšem ona by mi nevěřila, zatímco výmysl o zamilovanosti jí zřejmě připadal pravděpodobný. Jak může chlap vypovědět, že mu jeho chemie v hlavě znenadání stvořila bohyni, na které se stává dobrovolně a sladce závislým? Že krásnější než všechny pozitivky světa je pro něj pak orgasmus na těle této bohyně, srovnatelný snad

jen s představou smrti uprostřed snu? A že pak není nic divočejšího, než touha vrazit se do ní a současně se přisát k jejímu prsu. Být tak milencem i dítětem, krutým a hýčkaným. Oidipus Rex.

„Jsi smutná?“ řekl jsem a dál bruslil prstem okolo jejího pupíku.

Neodpovídala. Ležela na boku a dívala se na mě zpod kadeře světlých vlasů.

„Nebud' smutná.“

„Jsem hrozně unavená. V noci nemůžu spát a ve dne usínám vestoje. Už to dlouho nevydržím.“

„Krása mi řekl o Edovi.“

Marie se ani nepohnula. „Řekl ti všechno?“

„Jak, všechno?“

„No, jednou jsem Lubomíra zahlídla za oknem naší kuchyně...“

„Marie, proč...“

„Proč s tím něco neudělám?“

„Jo.“

„Protože mám Edu ráda.“

Posadil jsem se a naslinil si do krve rozedřené koleno.

„Vadí ti to?“ dotkla se mě.

„Ani ne,“ lhal jsem. „Jen to těžko chápu.“

„Ty to přece nemusíš chápat.“

„To je fakt,“ zasmál jsem se nuceně a začal se oblékat.

„Eda je člověk s velkým srdcem. Kdysi pro mě hodně udělal a já vím, že i když je napůl šílený a celý město ho má za obludu, on mě potřebuje. Je to moje volba.“

„No tak jo,“ řekl jsem, jako bych setřásal z košile pavouka, „a proč jsi sem tedy přišla?“

„Ty to nevíš?“

„Stejně si myslím, že Eda zavraždil tu trafikantku.“ Do slova *zavraždil* jsem dal všechnu svoji bezmoc.

„To je hloupost. Celé odpoledne a večer jsme byli spolu.“

„A dívali se, pohodlně zavěšeni na futru, na Bakaláře,“ vyplivl jsem.

„Neubližuj. Nemusíš se bránit. Ani sebe, ani nikoho jinýho.“

„Tak snad už půjdem,“ řekl jsem zlostně a vychutnával, jak teď stojím oblečený nad jejím nahým tělem. *Použitým* nahým tělem, nahrával jsem si. I tahle vzteklá myšlenka byla ale nesku-tečně vzrušující.

Co mi tedy zbývalo, než se nechat svléknout?

4

V následujících týdnech se Marek scházel s Marií jen zřídka. I když se učitelův byt jevil jako dokonalý azyl a Mariino tělo se pro Marka stalo totemem, byl to kupodivu právě on, kdo se občas vymlouval, že se mu ten nebo onen den nehodí. Když stál za ranního šera před freskou nebo když uléhal v hostinském pokojíku prvorepublikové vily, myslel jen na Marii. Toužil po ní tolik, až se za to před svým rozsochatým egem styděl. Pak se ale znovu setkali a Marie byla tak mlčenlivá, temná a odevzdaná, že se časem vzdal všech pokusů o srozumění. Pokoušel se jí vyprávět torza svého příběhu a doufal, že i Marie brzy rozváže. O sobě, o Edovi a trýzni, která jí plavala v očích, mu ale neřekla nikdy nic. A když on, unavený milováním, nahlas přemýšlel o svém pražském životě, o vrchlábských postavičkách, o Marii a Edovi, o Novotných nebo o tom, co bude, až skončí tohle léto, Marie jen strnule seděla schoulená do své nahoty a mlčela. Tak se Markova touha získat svého orákula utopila v neprůhledných hlubinách Mariina smutku.

„Už dva týdny se neukázal,“ řekla jednou. A Marek se domníval, že teď se přehrada protrhne, obruč praskne, princezna pro-